

20.maj 2020

UPA2020/45

Kalaallit Nunaanni tamat oqartussaanerata innuttaasunillu peqataatitsinerup killiffia naammagi-nartumik inassisimansoq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut. (Inuit Ataqtigiit Inatsisartuni)

Inuiaqatigiuvugut nunap aqunneqarnissaanut isikkussaq pillugu innuttaasunit annertuumik peqataaffigineqareerluni aammalu taasissutigineqareerluni 2009-mi atuutilerpoq, tassalu Namminersorneq pillugu inatsit atuutilersinneqarmat. 2010-mi Inatsisartut Naalakkersuisullu sulinerat pillugu Inatsisartut inatsisaannik malitseqarpoq. Inuit Ataqtigiit ilissi oqallisissioortuususi taamanikkut aquttuuvusi ullumikkut aqutsinermut inatsikkut atukkatta atuutilersinnissaanut, Inatsisartunillu amerlanerussuteqartunit akuerisaavoq ullumikkullu tassa tunngavipput.

Inuusuttuarannguullungali nunarpassuarnut angalasarsimaqaanga, kingorna aamma naalakkersuinikkut suliaqalereernerma kingorna aamma. Suleqatigisat aammalu ataatsimeeqatigisartakkat, naapittakkat takusartakkakkalu nunani allani assigiinngitsunik aqutseriaaseqarfiusuneersarput. Ilaqarput innuttaasut tusarniarfigineqarneq ajortuni nunallit, ilaqarput kisermaassilluni aqutsiveqarfiusut, ilaqarput inuit peqqinnissaqarnikkut akiorneqarsinnaanngitsut nammineq ooriuteqanngikkunik, ilaqarput inuit perlerlutik toqusartuniittut, ilaqarput sorsuffinniittut, ilaqarput innuttaasut oqaasisaqanngilluinnarfianniittut. Taajorsinnaasakka amerlagaluassusii innuttaasut sunniuteqaratik atugassaqartitsiviusuniittut eqqaassallugit, tamannali taalaaginnarlugu aallarniutigilaaginnarpara. Qujamasuutigisaqaara Kalaallit Nunaanni inunngorlungalu inuugama.

Tulluusimaarutima annersaata ilagaat inuiaqatigiinnut ilaagama 1979-mi Namminersorlutik Oqartussat eqqunneqarnissaat angutserlugu nunarput sapiitsunik siumullu isiginnaasunit, neriuteqanngaartunit, takorluugalinnit aammalu namminiussuseqartunit siulersorneqartunit sinnerluta Danmarkimut isumaqatigiinninniareerlutik ullumikkut inuiaasugut kalaallit nammineeriartuinnarnitsinut tunngavilermatigut. Taamani uanga qeqarpunga ukioq taanna. Inersimasunngorpunga nalunagu nunarput nammineq inatsisartoqarlunilu naalakkersuisoqartoq, tamat oqartussaaqataanerannik tunngaveqartumik ingerlanneqartoq kalaallit uagut inuiaat pilluta. Misigisaq kinaassutsimik pingaarnepaaq. Pigisaq uagut anaanakkut perornerminni misigisimanngisat suna tamaat nunasiaataanerup nalaanit pissutsit taamanikkut anaanakkut misigimassut allaat kinaassuseq qallunarpalunngippat kalaallit annikinnerusutut isigineqartarlutik. Tulluusimaarluinnartaqaanga kalaallit uagut kinaassuserput aammalu pingaartitavut tunngavigalugit ullumikkut inatsisartunit sullinneqarlutalu naalakkersuisuinit atuuttussaangortitsisartutigut aaqqisugaangatta. Angusaq angingaartoq siluitsinnut nasaarfiginnissutigaa. Aatsaammi tassa Saperasi Isumaqaleritsi!

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

Nunarput demokratiskiusumik ingerlanneqarnerani toqqissisimanartunik atugassaqartitaavugut. Kingusinnerpaamik ukiut 4-kkaartumik innuttaasut qinersisarpugut, innuttaasut qinersinermikkut aqutsinissat issiavissallu kikkunnit ingerlanneqassanersut kikkunnillu siulersorneqarumanertik taasisutigisarpaat ilisimaaralugu amerlanerussuteqarneq tunngaviusoq. Innuttaasut kikkut aqutsissanersut toqqagaraat.

Isumaqatigiinninniarsinaaneq tamanit isummanik tusaaniarnermik tunngaveqarpoq, aammalu ullumikkut ukiuni kingullerni qinersisarnerni partii ataasiinnaq partiinik allanik suleqateqarnani ingerlatsisinnaanngilaq taamaattumunguna partiit isumaqatigiinninniarnermi peqataasartut suleqatigiisutaasinnaasut naapeqatigiissutiginiartarlugit. Amerlanerussuteqarneq qulakkeerneqartillugu naalakkersuisooqatigiit pilersinneqartarput. Amerlanerussuteqaraluarluniluunniit isuma ataasiinnaq tunngavigalugu ingerlatsisoqarneq ajorpoq pissutigalugu sapinngisamik inatsisartut suliakkiisut isumaat amerlanerpaat qulakkeerneqartarpoq, tamannalu taasinikkut ersersinneqartarpoq qanoq ataatsimoorusunneq anersaarineqatiginersoq takuneqarsinnaalluni. Tamat oqartussaaqataanera oqaluuserineqartillugu allatut isumaqarsinnaaneq aammalu allaanerusumik siunerfeqarsinnaaneq ajortuunngilaq. Allatut isumaqarneq ajunngilaq. Politik isumaqarpoq isumaqatigiinninniarneq. Nammineq toqqarsinnaavoq isumaqatigiinninniarnermut kajumissuseq piginerlugu, naaperiuteqarsinnaaneq piginerlugu aammaluunniit peqataarusunnginnerluni. Nammineq periuseq partiit inuttullu aaliangigassarput. Ikinerussuteqartuuneq erloqinartutut isigineqarsinnaavoq kisianni demokratiskiusumik aqqissugaanermi tunngavik. Ulloq manna tikillugu nunarsuaq tamakkerlugu tamat oqartussaaqataaneranni aqqissuussineq pitsaanerpaatut isigineqarpoq, demokratisikumillu aqqissugaanermi atukkatsit ittumut taartissamik pitsaanermik peqanngilaq.

Taamaattumunguna taasinikkut isumaqataasoqartarlunilu isumaqataanngitsoqartartoq. Taamaattumunguna partiit assigiinngitsuusugut assigiinngitsunik eqqarsartariaqaaseqarlutalu assigiinngitsunik tunngaveqaratta. Ajunngilluinnarpoq demokratiimit illersorneqarput tamarmik. Partiit qanorluunniit amerlatigisinnaapput, pisinnaatitaaffimmiimmata kisiannili kikkut aqutsisuussanersut qassillu partiit isissanersut politikerininnani innuttaasut naalakkersueqataaneraniippoq. Amerlanerussuteqarnermik ataqqinninnermiippoq.

Sulinissami inatsisartut naalakkersuisut pillugit inatsisaat tunngavigaat aammalu ataqqilluinnarlugu ullumikkut ingerlatsisoqarpoq, taannaavormi inatsit tamatta malitarpoq.

Inatsisit inatsisartuni suliarivagut, atuutsinneqartussaaffigaat naalakkersuisuni. Tamanna unioqqutinneqarpat unnerluussisussaataasuniippoq, tassa pissaanerup pingasoqiusamik aggulunneqarnera. Tunngavipput.

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

Naalackersuisut pisussaaffimmi iluini sulinerat uagut tungitsinniit apeqqusinnngilluinnarparput. Naalackersuisut inatsisartut ataatsimiititaliaannik qanimut suleqateqarluarnerat qujamasuutiginaqaaq. Ila ammasuupput naliginnaasumik periuseq naapertorlugu aammalu oqallissaarisut uparuartuissutiginiagai Covid 19 pillugu suleriuseq aammalu amerikarmiunit oqaloqateqarneq pillugu suleriuseq taakkutulli isiginngilara. Naalackersuisut partiit siuttuinik suleqateqarput tusarniarlugillu. Naalackersuisut politikikkut aaliangerput innuttaasut atugaat toqqissisimanartuutikkumallugit, pisussaaffitsik naapertorlugu. Alla at ullut tamaasa tusagassiorfitsigut malinnaatillugit. Torrassuit nersorinninnera apuuteqqippara.

Amerikarmiunik isumaqatiginninniarnaq naalackersuisuniippoq. Inatsisartut nunat allat naalackersuisuinik isumaqatigiinninniarnaq ajorput aamma inatsisitigut taamaattussaangillat. Naalackersuisut peqquneqarnikuupput nunanik allanik suleqateqarneq annertusarneqassasoq, sunniteqarneq annertusarneqassasoq, nunani allani aallartitaqalissasugut suleqateqarneq annertusarneqassamat. Tamannalu timitalerlugu sullipput. Bilateraliummik toqqaannartumik isumaqatigiinninniarnarat pillugu naalackersuisut nersualaarumavakka, torrassuit.

Inatsisartut inatsisaannik tunngaveqartumik ingerlatsineq pivoq. Inatsit unioqqutinneqarpat naalackersuisut ingerlasinnaangillat soorlu aamma inatsisartut piunnaangitsut. Unioqqutitsineq unnerluussisussaataasunut tunniunneqassaaq. Malitassavut demokratiip atuutsinnissanut taama erseqqitsigaat.

Allatut isumaqaraanni isumaqanngilaq inuiaqatigiit avissaartuuttut. Isumaqarpoq allatut isumaqartut, tamannaliuna ataqqiinnagassaaq, ataqqillugit aamma allatut isumallit. Inatsisartuni amerlanerussuteqartut aaliagigaat ataqqisassaavoq.

Eqqaamavara Inuit Ataqatigiit 2009-miit 2013-mut naalackersuinikkut siuttuunerisa nalaanni illuatungiliuttut ataasiarlutilluunniit isumaqatigiinninniarnernut qaaqqusaanikuunngillat. Illuatungiliuttut ataatsimiititaliarsuarni ilaasortaataqaratillu sinniisuutitaqanngillat aammalu alaatsinaatsuitaqtaratik. Nillialluta nunap aqunneqarneranik malittarisassanik unioqqutitsinerarlugit demokratiillu atorunnaarsittarsimanerarlugu iliuseqanngilagut. Ataqqigatsigu nunap aquttussaatur toqqarsimammagit. Ataqqigatsigu inatsisartut katitigaanerat aammalu ataqqigatsigu allatut suleriuseqartut suleriuseqartullu.

Isiginnittariaaserput paasinnittariaaserpullu allanngunngilaq. Illuatungiliuttunngorlunilu isiginnariaaseq allanngoriaartaarnera takuarput, kisiannili partiitut nammineq imminut nalilersuinissamiisoraara, allamiunngitsoq.

Takinerunanilu naannerunngilaq.